Сумської області
Фонд № Р-7641
Опис № 19
Архівний № 240

Управління СБУ
по Сумській області

фильтрационное

ДЕЛО

№ 11416

Войскова Мария
Григорьевна

Начато 1 августа 1945 г.
Окончено мая 1992 г.
на 10 листах

ЕКАРХІВ
ої області
Р-7641
19
240

головне

ксік разу не були в полі, не про-
льс, з жодної бесіди, читки газет.
л Ж агітатори, що працюють,
осол ть агітацію, не зв'язуючи її з
осол тям колгоспу. В артілі з 60
осол датних до роботи корів осо-
осол ого користування колгоспни-
осланпрацюють в полі 40 — 45. Та
кий це стало темою бесід агіта-
ом, л в.
Р. сільгоспартілі ім. Кірова під
Т. підготовки до виборів у Вер-
к п. ту Раду СРСР агітколектив
осланв великого досвіду роботи в
чний іх, його заслужено вважають
К. Він з кращих в районі. Не-
вірен но працював він і в період
ь-Куртовки до весни. Колгосп
спра озброєнні зустрів сівбу і ор-
ейнсовано розпочав польові ро-
сольс. Для організації нормаль-
к ю умов колгоспників, що пра-
Д. Г ть у полі, тут зробили все:
кого омадське харчування, дитячі
ансен. Проте, як не дивно, згор-
льства свою діяльність агітколек-
При з Агітаторів не видно там, де
чесна шується доля врожаю. Керів-
ржавн агітколективу т. Абрамець
РСР. вольняється тим, що у всіх
Аеро адах є агітатори, а як вони
ляндрапора, організував роботи агіта-
і керівник агітколективу се-
іщаної т. Батраченко.

Ріш непоодинокі факти свід-
про необхідність серйозно-
осилення керівництва агіта-
ПАР ми як з боку первинних парт-
к повнізацій, так і з боку Сумсько-
ресс, айкому партії.

М. Мартинов.

ватори змагання

иступили демобілізовані. Ко-
онстин червоноармійці Чепурний
олосовсій, Чепурний Михайло, Літ-
Олексій, Літвінов Іван на
коровах працюють з пер-
дня, перевиконують норми.
го на оранці працює 70—80
а.

ціалістичне змагання за ус-
е проведення весняної сівби
ило всіх колгоспників. Кол-
посіяв 65 гектарів.

пропозицією демобілізованих
тілі організовано змагання на

Подружжя Насиріних

Того дня Сергій був у поїздці. Віра, дружина його, лише напередодні повернулася з поїздки і після вдалого рейсу була в особливо хорошому настрої.

День вихідний. Віра чекала чоловіка надвечір. Готувала смачний обід, прасувала легеньке плаття, в якому вона з Сергієм увечері піде в театр.

Навколо такий спокій і таким чудовим здавалося життя, що хотілося співати, пустувати, як в дитинстві.

І раптом сталося страшне. Ні розум, ні почуття не могли сприйняти все це за дійсність: Німеччина віроломно напала на Радянський Союз.

Однак це була правда, хоч і страшна.

—Війна... Війна, — шепотіли бліді губи молодої жінки.

Приголомшена і розгублена сиділа Віра Насиріна в кімнаті до приїзду чоловіка.

—Ти чув?—збентежено запитала вона Сергія, який зайшов до кімнати.

—Чув, Віро!..—обличчя його було суворе.

Через кілька днів Сергій Насирін виїжджав на фронт.

--Не прощай, а до побачення,--говорила дружина.—Іди воюй... А я ще краще буду водити состави, буду працювати за двох. В тилу допомагатиму загальній справі,— рішуче промовила Віра.

* * *

Минали місяці й роки. Віра Насиріна стала досвідченим машиністом. Працювала вона переважно в прифронтовій смузі.

Близькість до фронту наче поєднувала її з чоловіком, від якого чомусь не було вісточки. Невідомість гострим камінням лягла на серце. Проте, Віра не впадала в розпач. Вона працювала ще енергійніше. Виконувала слово, дане Сергію. І це підбадьорювало жінку. А свідомість того, що вона підвозить боєприпаси до фронту, допомагає громити ворога, робила її мужньою і сповнювала серце патріотичною гордістю...

Санітарний поїзд з пораненими йшов у тил. Поїзд вела Насиріна. Далекобійна артилерія ворога переслідувала ешелон вогнем.

Те, що не вдавалося зробити артилерії,—робила авіація. Німці бік фронту, на неї рівнялися сотні інших паровозників.

Коли німці бомбардували великий залізничний вузол, Віра під осколками від бомб, в гуркоті і вогні розчіплювала состави, уводила їх по частинах на перегон. Доводилося самій виконувати роботу зчіплювача, стрілочника, машиніста.

Вона залишилася вірною клятві, яку дала чоловікові. Вона вірила в перемогу над підлим ворогом. Заради цього вона трудилась без страху і втоми.

* * *

Конотопський залізничний вузол, де Насиріна працювала до війни, був перетворений німцями в купи руїн. Коли Віра повернулася сюди, то не могла впізнати рідне депо. Вона стала працювати, працювати так, щоб швидше відновити нормальний рух транспорту.

Тепер вона не водила поїзди до фронту. Він щодня все далі відсувався на Захід. Але на своїй дільниці Насиріна робила чудеса. Що не поїздка, то прибуття раніше графіка, заощадження палива, мастил. Водила вона поїзди нормального типу, важковагові, і кожний рейс—нова виробнича перемога. Вона завоювала пошану серед своїх колег, про її самовіддану працю знають не лише на Конотопському вузлі. Нею пишаються старі досвідчені машиністи, вони охоче вчаться у молодої жінки - водія поїздів.

Насиріна відкривала „секрети" своєї роботи. А секретів, власне, ніяких немає. Головне—вона вивчила всі деталі свого локомотива, любовно доглядає за ним. Сама робить дрібний ремонт в дорозі, якщо це потрібно. На зупинці також ретельно огляне машину, змаже частини, що труться. Знає, де і коли дати піску під колеса, який тримати режим топки.

Ось чому, коли минулої зими багато поїздів зупинялися на перегоні, прибували на станцію призначення з великими запізненнями,—Насиріна приводила свій локомотив завжди раніше графіка, з обов'язковим заощадженням палива. Її паровоз рідко потрапляв до ремонтної бази.

Слава Віри Насиріної росла. Але добуті успіхи сьогодні, зав-

Фільм переможної героіки

(Про новий фільм Київської кіностудії „Зігмунд Колосовський“)

Важкі фігури озброєних німецьких солдатів. Гострі морди собак. Щільним колом оточили окупанти групу військовополонених поляків. Але ось один з полонених, з худорлявим обличчям, русявий і ясноокий, в розірваному від побоїв мундирі, блискавично виривається з натовпу, стрибає на поруччя мосту і кидається в глибокий річковий вир. Так відбувається наше перше знайомство з журналістом-демократом Голембою, який незабаром стає небезпечним і невловимим ворогом німецько-фашистських поневолювачів.

Він з'являється несподівано, щоб тут же сховатися. Але від однієї його появи тремтять німці. Горять газгольдери і цистерни з пальним, висаджуються в повітря фабрики, які працюють на німців, падають вбиті насмерть самонадіяні і люті окупанти. Невловимий Големба прийняв ім'я свого друга Зігмунда Колосовського. Ім'я це стає легендою. То Колосовський, смиренний ксьондз в темній одежі, то п'яний німецький торгівець Гросс, то затягнутий в дудочку угорський барон Федруччі, то — обершарфюрер СС. Він міняє обличчя на очах у глядача, та не міняється його завдання—боротьба з поневолювачами польського народу. Разом з Колосовським бореться його друг—молодий акордеоніст. Музика його весь час супроводжує дії Колосовського, вона—то весела, то сумна—є сигналом для Зігмунда. Під її акомпанемент Колосовський визволяє 300 польських жінок, яких везуть на німецьку каторгу. Під її мелодію повільно ходить невловимий патріот по спустілому нічному місту, де чути лише гучні звуки чобіт німецьких патрулів.

Колосовський—народний месник. Цей образ викликає з першої появи величезну симпатію глядачів. Кожна його пригода зв'язана з ризикуванням для життя, але з усіх випробувань він виходить переможцем. Багатство гострих сюжетних ситуацій примушує піднести цей фільм до творів пригодницького жанру. Звідси виникають як позитивні, так і негативні якості картини. Але в цілому фільм—це захоплююче оповідання про героїку, яка перемагає всі перешкоди. А головний герой фільму Колосовський, в блискучому виконанні артиста Дмоховського, втілює в собі палкий і гордий дух братерського нам слов'янського народу, що бореться за свою незалежність.

Тому „Зігмунд Колосовський“ користується таким успіхом у молодих глядачів. Одна з перших післявоєнних пригодницьких картин вдало показує позитивні риси цього потрібного і корисного жанру.

Гра артистів у фільмі добра. Але особливої похвали заслуговує артист Б. Дмоховський, який виконує одночасно сім різних ролей. Цей досвід незвичайної трансформації закінчився великою і безсумнівною удачею, з якою не можна не вітати увесь колектив творців „Зігмунда Колосовського“.

О. Борісов.

На міські теми

За чепурною зовнішністю

Магазин по вулиці ім. Леніна. Світлий, просторий. На полицях і вітринах з претензією на смак розставлені товари. Покупців мало. Продавщиця сповненим нудьги поглядом дивиться у вікно. Один з покупців до неї:

—Вибачте, коли можна одержати продукти за квітень?

Мовчанка.

—Кх...кх... Вибачте, продукти, чи талон на обід цій дівчині, пошкодила талон наступного дня. Довго доводила дівчина своє право на обід в їдальні сьогодні. Нарешті, договорилися. Дівчина одержала обід. Але навряд чи був у неї добрий апетит...

А на стіні в художньо оздобленій рамці висить договір на змагання. Дисонансом звучить четвертий пункт його: „Обслужувати

Прибуття до Москви фін... на чолі з Прем'єр-Мініс...

17 квітня до Москви прибули Прем'єр-Міністр Фінляндії п. М. Пеккала, Міністр Фінансів п. Р. Тернгрен, Міністр Земельних Справ п. В. Вестерінен, Міністр Внутрішніх Справ п. Ю. Лейно.

Одночасно до Москви прибув Посланик СРСР в Фінляндії П. Д. Орлов.

На Центральному аеродромі прибулих зустрічали Заступник Голови Ради Міністрів і Міністр Закордонних Справ СРСР В. М. Молотов, Заступник Міністра Закордонних Справ СРСР В. Г. Деканозов, Член колегії Міністерства Закордонних Справ СРСР К. В. Новіков, Заступник Голови Московської Ради М. А. Яснов, Комендант м. Москви генерал-лейтенант К. Р. Сінілов, Завідуючий Протокольним Відділом МЗС СРСР Ф. Ф. Молочков, Завідуючий 5-м Європейським Відділом МЗС СРСР А. Н. Абрамов.

Прибулих також зустрічали Міністр Закордонних Справ Фінляндії п. Р. Свенто і Міністр Торгівлі та Промисловості Фінляндії п. У. Таккі, що перебувають в Москві, а також члени Фінської Місії в Москві на чолі з Послаником п. К. Сундстрем, афганський Посол п. Султан Ахмед Хан, ка-

Американська газета про ставлення США і Англії до іранського питання

НЬЮ-ЙОРК, 15 квітня. (ТАРС). У вміщеній 14 квітня в газеті "Нью-Йорк геральд трібюн" статті відомий коментатор Шірер висловлює припущення, що уряд США наполягає на „іранському питанні“, щоб посіяти ворожнечу до Радянського Союзу серед американського народу. Позиція США та Англії, зайнята ними на засіданні Ради 15 квітня, після того, як Іран забрав назад свою скаргу, безсумнівно в значній мірі посилить такі запідозріння серед народів США та інших країн. На конференції в Сан-Франціско англо-американський блок добився формальної перемоги, коли переважною більшістю голосів було відхилено радянську пропозицію у аргентінському питанні. Але потім вияви-

Протокол

Допрошен ... 1915 ... в ... 1-м ... с ... в, нач. ... писаться, ... вопросам ...

Вопрос: ... Винков ... Пономаревский ... 1925 ... проживающий, ... Винков с 1938 ... не судимого.

Содержание ст. 82 УК ... Винкова

Показания:

Вопрос: Расскажите ... взаимоотношениях ... Винковых

Ответ: Сама я ... с ... имевшего ... Винков ... Винков ... Винков

1927 года рождения был в находящейся с 1942 года в Германии, несмотря от него ничего. При советской власти наша семья не раскулачивалась. Под судом и следствием наша семья не была.

Вопрос: Где находиться Ваш комсомольский билет, как Вы сказали, что с 1938 года являетесь членом ВЛКСМ?

Ответ: Комсомольский билет мой остался в техникуме меда в г. Харькове Пушкинская 27. Отметок в моем комсомольском билете дрожжи не ставили и в полицию меня не вызывали.

Вопрос: Вы как член ВЛКСМ почему добровольно поехали на работу в Германию?

Ответ: 29 мая 1942 года я добровольно поехала в Германию из-за нижеприведенных обстоятельств. В Германии жила вс. Родственница работала у хозяина, сайдер. 12 апреля 1945 года я была освобождена Английскими войсками и я сразу же поехала домой на родину в СССР. Домой я прибыла 29 июня. Живу вс. Семеновка у тети Кашан Оринки. Нигде еще не работаю.

Вопрос: Что еще можете дополнить к своему показанию?

Ответ: Больше дополнить ничего не могу. Протокол с моих слов записан верно и мне зачитан в чем и расписываюсь. Вайскова

Пол. Подольского Почекта
см. 24 ИБ.

[signature] /Шевчев/

3

Справка характеристика.

На репатрировану Вілкову Марию Григорьевну в т. рождения 1925 года

В том что она добровольно уехала в Германии

При окупации терстории немцами.

В настоящее время работает в колхозе.

Ч-Л

Председатель Корниенко

Секретарь Амирович

УРСР
ОНАВЧИЙ КОМІТЕТ
ЕМЕНІВСЬКОЇ
ЬСЬКОЇ РАДИ
ятів трудящих
ського райо
області

23.02 1946
55

УРСР Виконавчий Комітет Семенівської Польської Ради Липово-Долинського району Сумської області

КОДОН

№ 11416

...ресм...ено ...от...твин... приказом КГБ при СМ СССР № 00750 ...оста... ...ал... ...анения в архиве в агентурном фонде

...ак ...наход. в амер. зоне

...с отражением на оперативно-справочном учете.

Пересмотрел Кн. Ротенц (—)

Согласны:

Начальник ____ отделения (—)

Нач. ____ отд. УКГБ при СМ УССР по Сумской обл. (—)

Подп. Резиков

6 9 195 г.

НКВД СССР
МОСЦЫССКИЙ
ПРОВЕРОЧНО-ФИЛЬТРАЦИОННЫЙ
ПУНКТ

№ 194

Удостоверение

Выдано Висьськова Мария Григорьевна

Год рождения 1925

Действительно по 20 августа 1945 г.

Выдан на жительство ему
жить не может.

4

Действительно по 20 августа 1945 г.

в том что он действительно по прибытии из Германии находился в Мостиском ПФП и следует к месту жительства с Семеновка Миподолинский р-н сумской обл.

Начальник ПФП

6/VIII 45 г.

W78 10/7
61
M/B
[illegible]

5

НКВД - СССР
МОСТИССКИЙ
Проверочно - Фильтрационный
Пункт

7 июля 1945 г.

№ 4526

г. Мостиск, Дрогобычской обл.

НАЧАЛЬНИКУ СТАНЦИИ Судова Вишня
(наименов. ст. оправления)

На основании временых правил оформления перевозок репатриируемых граждан, предъявителю Вишнева Мария Григ.
(фамилия имя отчество)

выдайте безденежно билеты на проезд в жестком вагоне одна (прописью) и детских — (прописью) от 5 до 10 лет

до станции Семеновка д,
(наименование ст. назначения).

Расчет за перевозку производится централизованным порядком Финансовым Отделом дороги с Управлением Уполномоченного СНК СССР по делам репатриации.

М. П.

Нач. П.Ф.П. НКВД СССР
Подполковник г.б. (ПАЛЕШКИН).

Д

Зявится в
Х. Дашковске
Ро Нк Вд 4
Ро Нк 26 Трий
Зрит Сатова Со [illegible]

6

1. Фам. Вийскова

2. Имя Мария

3. Отч. Григорьевна

4. Год рожд. 1925 5. Место рожд.

6. Точное местожительство (адрес) до оккупации или до призыва в Красную Армию с. Семеновка Лиходолинский Сумск. обл.

7. Проф. (спец.) —

8. Парт. ВЛКСМ 9. Нац. укр. 10. Гражд. СССР

11. За границей был с ..... 19 г. по ..... 19 г.

12. В каких странах проживал и что делал:

в Германии

Ильченко

(фамилия, составившего карточку)

Точный адрес фильтрационного пункта

Село / Город Мостиск

Область Дрогоб.

Республ. Ссср

фильтрацию прошел

с ..... 19 г.

по ..... 19 г.

Арх фил

11416

Дактилооттиск указательного пальца правой руки

а) Решение фильтрац. комиссии: .....

.....

.....

.....

б) выбыл ..... 19 г. г. Семеновка

направлен (указать точный адрес куда

Миргородский р. Сумская обл.

выбыл на жительство: село, город, район, область, республика или направлен в какой

.....

лагерь, тюрьму)

.....

в) Личное дело направлено « » ..... 194 г. при № .....

в .....

(точное название органа НКВД—НКГБ)

.....

г) Разные отметки .....

.....

.....

7

В областную службу
национальной безопасности
„КГБ" г. Сумы
от Витаковой Марии Григорьевны
проживающей в настоящее время
333026 Гор. Симферополь
ул. Железнодорожная дом 4 кв 17.

Вх. № В-63
13 04 92

Прошу выслать справку.
В мае или июне 1942 года была вывезена в Германию на работу с Сумской обл. Л-Долинского района с. Семенивка где в то время я проживала временно, так как окупация застала меня в г. Харькове где я училась в фельдшерско-Акушерской школе и что-бы не умереть с голоду ушла пешком с братом на родину в Сумскую обл. Л-Долинский район с. Семенивка к дяде, дядю звали Кажан Кондрат Хонович где он проживает и по настоящее время ему уже за девяносто лет точно не знаю, оттуда и была вывезена в Германию. В мае или июне 1945 года вернулась из Германии в Полтавскую область Решетиловский р-н х. Подгорянка где проживала моя мама с отчимом,

и в то-же время уехала в Сумскую обл. Л-Долинский р-н с. Семенивка, откуда была вывезена в Германию туда и поехала оформлять документы.
В Германии работала в селе Ротгенгитайн, крайс Штатрода (по видимому район), близ города Ена, хозяина звали Оскар Сеуфарт, жену его Клара, невестку Мария, детей невестки Сифрид и Криста, муж её погиб у нас в СССР на войне — вот все что могла написала. С 1942 г. VI-мца до V-1945 года работала в одного хозяина. Очень прошу прислать справку о возвращении, вы наверное знаете сами какую.

Я, Витскова Мария Григорьевна
род. 20/XI 1925 года в с. Семенивка
Л-Долинского р-на, Сумской обл. —

8/IV-92. ЛВиц.
Фамилию я не меняла и после брака. Подробности запрашивайте все опишу
С ув. ЛВиц.

3 № 757
СИМФЕРОПОЛЬ
26 ГОР

СІМФЕРОПОЛЬ. Пам'ятник О. В. Суворову
СИМФЕРОПОЛЬ. Памятник А. В. Суворову

Пишите индекс предприятия связи места назначения

Отложено по тарифу

ПОЧТА 43 КОП

ПОЧТА СССР 08049211 СИМФЕРОПОЛЬ 26 КРЫМ

7к 1991 ПОЧТА СССР

Гор Сумы

Областная служба Национальной безопасности „КГБ"

Индекс предприятия связи и адрес отправителя

333026

Гор. Симферополь
ул. Железнодорожная
дом 4 кв 17
Вийсковой М.Г.

Изготовлено на Пермской ф-ке Госзнака

© Министерство связи СССР, 1991
Скульптор В. С. Горбеев
05. 04. 91. 136680. Цена 10 к. Фото В. Лаковой

Внимание!
Образец написания цифр индекса:

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Сумской области где проживала
временно у дяди, дядю звали
Кажан Кондрат Хоньович он и
по настоящее время живет там,
ему уже за девяносто лет.
Вернулась в июне или мае 1945г. в
Полтавскую обл. Решетиловский р-н
х. Подгорянка где проживала моя
мама с отчимом и ездила сразу
в Сумскую обл. Л-Долинский р-н
с. Семенивка оформлять документы,
так что очень прошу выслать
справку.

8/IV-92г. ЛВиц.

ф.д. 11416

В обл. Государственный
архив г. Сумы
от Витковой Марии Григорьевны
рожд 20/XI 1925 года проживающей
в настоящее время
333026 Гор. Симферополь
ул. Железнодорожная 4 кв 17

К
Сумск. обл.
Вх. № В-63
13 04 1982

Прошу очень выслать справку
в том что в V или VI-42 года
я была вывезена в Германию
на работу и вернулась в V или VI
1945 года.

В Германии была в селе Ротгенштайн,
(крайс Штатрода) по видимому р-н
близ города Ена. Хозяина звали
Оскар Сеуфарт, жену его Клара,
невестку Мария, детей Криста и
Сифрид.

Державний архів
Сумської області
22 04 82
в. 30

В V-VI-42 г. я была вывезена в Германию с
села Семенивка, Л-Долинского р-на

Управление КГБ УССР по Сумской области

Лист №_____

Зак. 396

ЗАВІРОЧНИЙ НАПИС

У даній справі пронумеровано 10 аркушів

десять

26 08 2026 р.

Посада

Підпис

Жидачовский ЦКЗ
Артикул ЛВ-087-92-279. Цена 3 коп.